

DÁVID ÁDÁM:

Petőfi Irodalmi Időgép

Forradalmi kvízzjáték tizenkét pontban

[szinopszis]

Szereplők:

Zeitsprung Kázmér – kutató

Zeitsprung Ilona – a kutató lánya

Petőfi 1

Petőfi 2

A nagy hagyományokra visszatekintő magyar tévéjátékot interaktív kvízzjátékok és showműsorok elemeivel vegyítő családi film játékosan mutatja be Petőfi Sándor életének sorsfordító kérdéseit a mai kiskamasz korosztálynak és szüleiknek, nagyszüleiknek.

Dr. habil. Zeitsprung Kázmér professzor, a neves irodalomtörténész és időkutató büszkén mutatja be a nézőknek eddig gondosan titkolt találmányát, a Petőfi Irodalmi Időgépet (PII), amellyel az előző éjjel sikerült 1844-be visszautaznia, az alvó Petőfi Sándor közelébe férkőznie, és a penna temporis (időtoll) segítségével anyajegyet rajzolni a nyakára. A kutató lánya, Ili sürgeti az apját, aki videofelvételekkel is bizonyítja a kísérletet. Az anyajegy egy időutazásra érvényes, így Petőfi néhány percen belül a történet jelenébe, 2025-be fog jutni. A professzor borral akarja várni Petőfit, ezért Alex nevű segédjét szólítja, de kiderül, hogy éjszaka nyoma veszett.

Elindul a visszaszámlálás, és kilép a PII ajtaján Petőfi 1 a dagerrotípiáról ismert dolmányban. Egyből kezét csókol Ilinek, majd zavartan ácsorog, véletlenül rátenyerel az indítógombra, így Petőfi 2 is megjelenik – hálóingben és gatyában. Először kóklernek hiszik, ki akarják küldeni, ő pedig azt hiszi, álmodik, de aztán a professzor elbizonytalanodik, és néhány kérdéssel teszteli, melyikük lehet az igazi költő. Ili javaslatára a Pilvaker részletére kell rögtönözniük. Közben a professzor életrajzi kérdésekkel teszteli a két állítólagos időutazót. Aztán Petőfi 1 jellegtelen szerelmes verset szaval pózolván, Petőfi 2 pedig a *János vitéz* elejét rappeli el, ami a szemünk láttára születik meg. Petőfi 1 plágiumot emleget. Ezzel lebukik, hiszen 1844 őszén Petőfi még nem látott hozzá a *János vitéz*hez. Petőfi 2 nem hagyja, hogy sérteggessék, párbajra hívja Petőfi 1-et. Két penna temporis-szal kardozni kezdenek, majd a tusakodás hevében az első időutazóról leesik az álbajusz, és kiderül, hogy ő Alex, a segéd, aki magának akarta megszerezni Petőfi hírnevét. Vissza is menne a múltba, de a professzor az utolsó pillanatban egy másik korba küldi, majd rájön, hogy az igazi Petőfit vissza kell juttatnia a maga idejébe. Ili révén mégis nyílik egy kis időkapu közöttük. Épp akkora, mint egy rózsa. Vagy a tetkója.

A sztori pontról pontra

1. pont | Zeitsprung Kázmér professzor monológja, amelyben köszönti a nézőket, Petőfit magasztalja egy keveset, majd ecsetelni kezdi kutatása jelentőségét. Alex nevű segédjét szólítja a vetítés elkezdéséhez, de a Petőfi-szakértőnek nyoma veszett. A kiselőadásból megtudjuk, hogy a költő 2012-ben talált vérfoltos kézírata alapján sikerült hozzájutni a DNS-adataihoz, amely egy 1844-ben született borversben hiánytalanul fellelhető. A tizenhárom év alatt kifejlesztett Petőfi Irodalmi Időgép (PII) révén lehetségessé vált visszajutni a vers keletkezésének idejébe. A professzor a vetítéshez hiába szólítja Alex nevű kollégáját, viszont kikotyogja magánéleti titkát: a lánya kedvéért kezdett bele a kísérletbe, felesége ugyanis 2012-ben autóbalesetben elhunyt, és őt szeretné visszahozni a maga idejébe.

2. pont | Váratlanul belép a stúdióba Ili egy óriási adag Johnny márkájú popcornnal a kezében. Sürgeti az apját, hogy mikor jön már a mozi, mire a professzor jusst is kiselőadásba kíván kezdeni Petőfi életéről. Ili felháborodva közli, hogy nem dedósokkal van dolga, és a nézők segítségét kérve (SMS, Facebook-üzenetek stb.) összeszedi a legfontosabb életrajzi információkat, így létrehozna egy „címkefelhőt”. Ili aztán megint a beígért mozizást kéri számon „apus”-on.

3. pont | A professzor bemutatja az előző éjszaka készült videofelvételt, amely az időgép üzembe helyezésével indul. Itt egy pillanatra látjuk Alexet is. A vetítőn furcsa, *Mátrix*ot idéző villanás látszódik, majd a dátum visszapörög 1844-ig, és kézi kamerás felvétel mutat egy ágyon hortyogó fiatalembert, aki a professzor elmondása szerint minden kétséget kizáróan Petőfi Sándor, bár az arcát nem látni. Jobb híján a földön heverő kiürült borosüvegek és az „átildolmány” számítanak bizonyítéknak. A professzor odasettenkedik Petőfihez, és a penna temporis segítségével anyajegyet rajzol a nyakára.

4. pont | Az anyajegy egy időutazásra érvényes, amelynek menetidejét a professzor állította be, így Petőfi egy percen belül 2025-be, a történet jelenébe fog kerülni. Kázmér ismét Alexet szólítja, hogy szolgáljon fel egy üveg bort Petőfi fogadására, de még mindig nincs sehol. Kázmér Ili kezébe nyomja a kamerát, leleplezi az időgépet, majd elindul a visszaszámlálás, és zérónál kilép az időgép ajtaján Petőfi 1 a dolmányban, kackiás bajusszal. Félszegen kezét csókol Ilinek, aki azt hajtogatja, hogy ismerős neki a férfi. Az apja csöndre inti, majd hajbókolva bemutatkozik, és borral kínálja a költőt, aki láthatóan zavarban van. Elkezd szavalni a *Furfangos borivó* című borverset, majd *A helység kalapácsának* egy részletét, közben nekidől az időgéphez, és véletlenül megnyomja az indítógombot.

5. pont | Horkolás hallatszik, majd újra kinyílik az időgép ajtaja, és Petőfi 2 ugyanolyan testtartásban áll benne, mint Petőfi 1. Ő azonban egy szál hálóingben meg gatyában van, és láthatóan másnapos. Ahogy kilép a szerkezetből, a hátrahőkölő Petőfi 1-et a tükörképének gondolja, egy ideig egyszerre mozognak. Közben Petőfi 2 félhangosan motyog, azt hiszi, hogy még mindig álmodik. Ili röhögve bekiabálja, hogy „Petőfi Sándor gatyába’ táncol!” Ettől egyszerre kijózanodik, és a dolmányát akarja. Petőfi 1 is magához tér: felháborodva követeli, hogy tüntessék el a gatyás gazembert. Kis híján öltre mennek.

6. pont | A kutató már épp eleget tenne a felszólításnak, amikor Ili azt javasolja, hogy a két állítólagos Petőfi mérkőzzön meg egymással, azaz vegyenek részt egy vetélkedőn. Először nem akarnak kötélnak állni, de Petőfi 2-t lenyűgözi Ili, és elkezd udvarolni neki. Ili megkínálja popcornnal Petőfi 2-t, akinek a szó hallatán felragyog a szeme, és megszüli Popcorn Johnnyt, vagyis Kukorica Jancsit. Erre Ilinek, aki rajong a rapért, beugrik a Pilvaker, le is vetít egy részletet, és Kázmér hiába állítja le, ragaszkodik hozzá, hogy mindkét Petőfi rögtönözzön egy szerelmes rapet. Amelyik jobban tetszik neki meg a nézőknek, az a győztes.

7. pont | Petőfi 2 azonnal asztalhoz ül, és körmölni kezd. Közben Petőfi 1 is teszi a szépet Ilinek, és azzal kérkedik, hogy neki nincs szüksége holmi papírra, meg a szerelmes bók anélkül is. Ili jól szórakozik a két férfi igyekezetén. Kázmér nem bír nyugton ülni, és keresztkérdésekkel bombázza őket Petőfi gyerekkoráról. Petőfi 1 úgy válaszol, mintha leckét mondana fel, Petőfi 2 viszont pontatlan válaszokat ad, az írásra koncentrálna. Szűrőpróbaszerűen olyan kérdés is elhangzik, ami 1844 után történt meg a költővel. Petőfi 1 kitér a válasz elől, Petőfi 2 viszont helyesen válaszol. Ili elunja magát, benyomja az *Anyám tyúkja* Pilvaker-változatát is, de Kázmér megint leállítja, és inkább összekeveri az 1848-ban született vers sorait. Petőfi 1 tökéletesen gondolkodás nélkül mondja a helyes változatot, Petőfi 2 elismerőleg bólogat.

8. pont | Ili felszólítja a két időutazót, hogy adják elő szerzeményüket. Petőfi 1 pózolván elszaval egy jellegtelen katyvaszt a pilvakeres alapra a költő korai verseinek módorában.

9. pont | Petőfi 2 még mindig veszettül körmöl, a professzornak kell lefognia a kezét, és ahogy meglátja a kéziratot, elsápad, hiszen felismeri Petőfi kézírását. Mikor Petőfi 2-re kerül a sor, felugrik az asztalra, és átszellemülten rappelni kezdi *Kukoricza Jancsi* című költeményét (a *János vitéz* első változatának valóban ez volt a címe). Ilus beatboxol rá, és a nézők között is óriási sikert arat, a szavazás őt hozza ki győztesnek, de Petőfi 1 balhézni kezd, hogy ez plágium, a *János vitéz* lopása. A professzor előtt ekkor bukik le végleg, hiszen Petőfi 1844 őszén még el se kezdte írni a *János vitézt*.

10. pont | Petőfi 2 nem tűri, hogy kétségbe vonják műve eredetiségét, ezért párbajra hívja Petőfi 1-et. Mivel nincs kard a közelben, két penna temporis szolgál fegyverként. A tusakodás hevében Petőfi 1-ről leesik az álbajusz, és kiderül, hogy nem más, mint Alex, a segéd.

11. pont | Alex váratlanul a penna temporis-szal hadonászik, és főgonoszokhoz illő szónoklatba fog. Kiderül, hogy a professzor első időutazása után még bent maradt takarítani, és ő is visszautazott 1844-be, magára vette a dolmányt, majd visszatért 2025-be. Leállította Petőfi időutazását, de a visszaszámláló funkciót bekapcsolva hagyta, hogy a professzor ne fogjon gyanút. Aztán felragasztotta a korábban beszerzett álbajuszt. Nem volt más hátra, mint az időgépben várnia a jelre, hogy aztán ő arathassa le Petőfi helyett a babérokat, és meghódítsa Ilit. Az indítógomb megnyomásával mégis befutott az igazi Petőfi. Zeitsprung Kázmér magából kikelve azzal fenyegeti Alexet, hogy rendőrt hív a világraszóló kísérlet veszélyeztetése miatt. Erre Alex gonosz vigyorral közli, hogy visszatér Petőfi helyére, és elégeti a DNS-kódot tartalmazó vers kéziratát, így megszűnik a kapcsolat a két idősáv között, és ő folytatja Petőfi életét. Magára zárja az időgép ajtaját, de az utolsó pillanatban a professzor odaugrik, és megnyomja a „pause”-gombot. Így Alex egy percig még az időgépben marad, ezalatt utazásának ideje, illetve helye megváltoztatható, de kiszállni már nem tud. A professzor gyorsan megszavaztatja a koordinátákat a nézőkkel (lehet pl. ókori rabszolga, gályarab stb.), és hiába toporzékol Alex, újra megnyomja a „play”-t.

12. pont | Ili Petőfi nyakába ugrik, és megcsókolják egymást. Aztán apjához fordul, és megkérdezi: „Apus, ugye most már örökre itt maradhat a Johnny?” A professzor ekkor ébred rá, hogy ha nem küldi vissza Petőfit a maga idejébe, hanem itt „raboskodik” 2025-ben, akkor a magyar történelem egészen másképp alakul. Lányának pedig bevallja, hogy az egész kísérlet titkos célja az édesanyja viszontlátása volt. Ili nem kér az időutazásból, viszont Petőfinek szegezi a kérdést, hogy mi fontosabb neki, a szabadság, vagy a szerelem. Erre Petőfi a szemünk láttára megszüli a *Szabadság, szerelem* sorait. Ili elpityeredik, de belátja, hogy el kell engednie szerelmét. A professzor még ellátja néhány jó tanáccsal: egyrészt a *Kukoricza Jancsinak* inkább a *János vitéz* címet adja, másrészt a *Szabadság, szerelem* 1847. január 1-jén jelenjen majd meg. Ilinek elege lesz az okoskodásból. Kikapja Petőfi kezéből a penna temporis-t, és a mellkasára „tetovál” egy rózsát. Megtiltja neki, hogy Juliának meg a többi csajnak elárulja, kitől van a tetkó. Azzal búcsúzik tőle, hogy ha úgy hét évvel később Segesvárnál jár, és vissza akar jönni ide, Tündérországba, csak rajzoljon egy tuskét a rózsára, a többit „apus” elintézi.

A 45–50 perces színdarabban a nézők számára ismerős műfaji keretek között, az időutazós történetek dramaturgiai csavarjait követve elevenedik meg Petőfi fiatalkorának számos momentuma, miközben számos ismert és kevésbé ismert művének részlete is elhangzik az infotainment, vagyis a szórakoztatva nevelés jegyében. A műfajkavalkád főhajtás Petőfi kimeríthetetlenül gazdag életműve és olyan filmes klasszikusok előtt, mint a *Vissza a jövőbe-trilógia*.